

Apstiprināta:

direktore _____ Vita Pinne

2018. gada 31. augustā

Ulbrokas Mūzikas un mākslas skola

(izglītības iestādes nosaukums)

Vizuāli plastiskā māksla

(izglītības programmas nosaukums)

DARBS MATERIĀLĀ - GRAFIKA

(mācību priekšmeta nosaukums)

Mācību priekšmeta programma pieņemta metodiskās padomes 2018. gada 28. augusta sēdē, protokols Nr. 2.

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja

Dace Balode

(vārds, uzvārds)

(paraksts)

Ulbrokas Mūzikas un mākslas skola
profesionālās ievirzes izglītības programma
Vizuāli plastiskā māksla

Mācību priekšmeta
DARBS MATERIĀLĀ - GRAFIKA
programma

1. Mērķi:

- 1.1. Veicināt izglītojamā māksliniecisko, intelektuālo un emocionālo attīstību;
- 1.2. Iepazīt grafiku kā mākslas nozari daudzveidīgu ideju radīšanai, pasaules izzināšanai, attēlošanai un pašizteiksmei.
- 1.3. Sniegt audzēkņiem iespēju attīstīt prasmes vienkāršākajās grafikas tehnikās.
- 1.4. Radīt motivāciju un nodrošināt iespēju sagatavoties profesionālās vidējās izglītības ieguvei.

2. Mācību priekšmeta saturs un uzdevumi:

- 2.1. attīstīt uztveri, izzinot dabu, mākslu un kultūrvidi, iepazīt grafiku kā daudzveidīgu satura izteicēju;
- 2.2. apgūt grafikas izteiksmes līdzekļus un kompozīciju, tehnikas un paņēmienus;
- 2.3. iegūt pieredzi grafikā, vizualizēt savas radošās ieceres, analizēt radošā darba procesu un rezultātu;
- 2.4. sekmēt mākslinieciskās darbības pieredzi un attīstīt jaunrades spējas mākslā.

3. Programmas apguves secība un sasniedzamie rezultāti :

3.1. 1. mācību gadā (4.kurss):

- Ir priekšstats par grafiku kā atsevišķu mākslas nozari;
- Ir zināšanas par galvenajiem grafikas izteiksmes līdzekļiem un prasmes tos pielietot vienkāršu kompozīciju veidošanā;
- Ir zināšanas par atspieduma principu grafikā, grafikas preses lietošanas nosacījumiem un novilkumu darināšanu;
- Ir priekšstats par vienkāršākajām grafikas tehnikām (monotipija, frotāža, kartona klišeja, kologrāfija, kartongriezums, linogriezums) un iemaņas tās praktiski pielietot veicot eksperimentāla, pētnieciska un radoša rakstura uzdevumus.

3.2. 2. mācību gadā (6.kurss):

- Ir zināšanas par dažādu grafikas tehniku iespējām tēla vizuālās izteiksmes radīšanā;
- ir prasmes strādāt ar tušu, linogriezumā un kartongriezumā, iemaņas sausās adatas tehnikā un priekšstats par sietspiedes tehnikas pielietošanu mākslā un dizainā;
- prot mērķtiecīgi pielietot atbilstošus grafiskās izteiksmes

līdzekļus un tehnikas savas mākslinieciskās ieceres realizēšanai;

- ir pieredze patstāvīgi realizēt savu radošo ieceri;
- ir pieredze analītiski vērtēt un attīstīt darba procesu no idejas līdz rezultātam.

3.3. **3. mācību gadā (7.kurss):**

- Prot mērķtiecīgi izvēlēties, praktiski pielietot, apvienot vai sintezēt grafikas mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus un tehnikas, lai radītu vizuāli izteiksmīgu tēlu atbilstoši savai iecerei;
- Prot patstāvīgi, radoši un analītiski attīstīt un vērtēt darba procesu no idejas līdz rezultātam izstrādājot nobeiguma darbu materiālā.

4. Apguves ilgums un apjoms:

3 gadi/245 stundas (4.,6. Un 7.kurss)

5. Mācību darba formas un metodes:

- 5.1. Mācību stunda vai stundu cikls, kurā apvienojas:
teorētisko un praktisko zināšanu iegūšana;
dabas, vides, kultūras mantojuma, profesionālu mākslas paraugu pētīšana;
emocionāla un analītiska vērtēšana;
praktiskais darbs, tehniski vingrinājumi, dabas studijas, skicēšana, radoši uzdevumi un apgūto zināšanu rezumējums.
- 5.2. Tēmas izklāsts, stāstījums, demonstrējums.
- 5.3. Sarunas, diskusijas, spēle, dramatisējums.
- 5.4. Izzinoša, pētnieciska, eksperimentāla rakstura uzdevumi, tēmas teorētisko un praktisko zināšanu nostiprināšanai.
- 5.5. Radoši, tematiski uzdevumi, balstoties uz emocionālo, vērojumu, zināšanu un kultūras mantojuma pieredzi, radošās darbības pieredzes attīstīšanai.

6. Mācību sasniegumu vērtēšanas kritēriji (vērtēšanas prasības), formas un veidi:

- 6.1. Izglītojamā prasmju un zināšanu atbilstība mācību priekšmeta programmā paredzētajām prasībām;
- 6.2. Izglītojamā mācību sasniegumu vērtē ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā:
 - 6.2.1. Augsts apguves līmenis: izcili – 10; teicami – 9;
 - 6.2.2. Optimāls apguves līmenis: ļoti labi – 8; labi – 7; gandrīz labi – 6;
 - 6.2.3. Vidējs apguves līmenis: viduvēji – 5; gandrīz viduvēji – 4;
 - 6.2.4. Zems apguves līmenis: vāji – 3; ļoti vāji – 2; neapmierinoši – 1.
- 6.3. Izglītojamā mācību sasniegumu vērtēšanas formas un veidi:
 - 6.3.1. Izglītojamā mācību sasniegumu vērtēšana notiek:
 - uzsākot risināt tēmu, kurā noskaidro

- audzēkņu sākotnējās zināšanas un konkrētā uzdevuma izpratni;
- darba procesā;
- izvērtējot konkrētā darba rezultātu;
- tēmu noslēdzot;
- ceturkšņa, semestra un/vai mācību gada beigās;
- izvērtējot noslēguma darba ideju skices, projektu un gala rezultātu.

- 6.3.2. Izglītojamā mācību sasniegumu vērtēšanā izmanto dažādas pārbaudes formas, kas aptver visus mācību programmā paredzētos darbības virzienus, zināšanas un prasmes:
- diskusijas, pārrunas, pārbaudes darbi, skates, prezentācijas;
 - pašnovērtējums, grupas biedru vērtējums, skolotāja vērtējums.

6.4. Vērtēšanas kritēriji:

Apguves līmenis	Vērtējums ballēs	Vērtējuma atšifrējums
Augsts	10 – izcili	Zināšanas, prasmes un iemaņas pārsniedz mācību priekšmeta programmas prasības, liecina par spilgtu talantu, mākslinieciskumu.
	9 – teicami	Pilnā mērā apgūtas prasības, iegūta prasme patstāvīgi realizēt iemācīto, radoša pieeja.
Optimāls	8 – ļoti labi	Pilnā mērā apgūtas izglītības programmas prasības, taču reizēm trūkst prasmes patstāvīgi realizēt iemācīto, attīstīt to.
	7 – labi	Apgūtas izglītības programmas prasības, taču vienlaikus konstatējami atsevišķi nesvarīgi trūkumi zināšanās, iemaņās.
	6 – gandrīz labi	Apgūtas izglītības programmas prasības, taču atsevišķās nozīmīgās jomās zināšanas un iemaņas ir nepietiekami stabilas un pārlicinošas.
Vidējs	5 – viduvēji	Pamatvilcienos apgūtas izglītības programmas prasības, kaut arī konstatējama vairāku nozīmīgu zināšanu nepietiekama stabilitāte un rezultativitāte.
	4 – gandrīz viduvēji	Pamatvilcienos izglītības programmas prasības, tomēr konstatējama vairāku nozīmīgu zināšanu un iemaņu nepilnīga pārvaldīšana un ievērojami trūkumi tajās.
Zems	3 – vāji	Zināšanas, prasmes un iemaņas mācību priekšmetā ir apgūtas virspusēji, nav spēju tās praktiski izmantot.
	2 – ļoti vāji	Apgūtas atsevišķas zināšanas, prasmes un iemaņas, taču kopumā trūkst orientācijas un līmeņa tajās.
	1 – neapmierinoši	Nav izpratnes par priekšmeta būtību un iemaņu tajā.

Piezīme : Izglītojamā sasniegumus vērtē salīdzinājumā ar plānotajiem rezultātiem, raksturojot mācību priekšmeta programmas vai tās daļas apguves līmeni.

7. Mācību priekšmeta programmas satura apguves secība:

Nr. p.k.	Tēmas secībā pa mācību gadiem un semestriem	Stundu skaits	Sasniedzamie rezultāti: zināšanas, prasmes, iemaņas
1. mācību gads		70	
I pusgads		32	
1.	Grafikas nozare mākslā. Mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi un tehnikas grafikā.	6	<p>Ir priekšstats par grafiku kā atsevišķu mākslas nozari;</p> <p>Ir priekšstats par galvenajiem izteiksmes līdzekļiem grafikā (punkts, svītra, līnija, laukums, forma).</p> <p>Ir zināšanas par baltā un melnā attiecību kontrastu kā vienu no galvenajiem izteiksmes līdzekļiem grafikā;</p> <p>Ir iemaņas izmantot vienkāršus grafiskās izteiksmes līdzekļus melnbaltu, kontrastainu kompozīciju veidošanā.</p>
2.	Tonalitāte. Faktūra/Frotāža	6	<p>Ir priekšstats par faktūras un tonalitātes lomu grafikā;</p> <p>Ir priekšstats par frotāžas tehniku un tās pielietošanas iespējām dažādas tonalitātes faktūru attēlošanā;</p> <p>Ir pieredze izmantot frotāžas tehniku veicot eksperimentāla un radoša rakstura uzdevumus.</p>
2.	Atspieduma princips grafikā. Monotipija.	4	<p>Ir zināšanas par atspieduma principa pielietošanu grafikā;</p> <p>Ir zināšanas par spoguļattēla nosacījumiem atspieduma veidošanā;</p> <p>Ir priekšstats par jēdzienu <i>novilkums</i>;</p> <p>Ir zināšanas par grafikas preses lietošanas nosacījumiem un novilkumu darināšanu;</p> <p>Ir priekšstats par monotipijas tehniku un iemaņas to pielietot veicot eksperimentāla un pētnieciska rakstura uzdevumus.</p>
3.	Faktūra/ Kologrāfija.	8	<p>Ir priekšstats par faktūras grafiskās izteiksmes iespējām;</p> <p>Ir zināšanas par faktūras attēlošanas iespējām grafikā pielietojot dažādu reljefu materiālus;</p> <p>Ir priekšstats par kologrāfijas tehniku, zināšanas par attēla veidošanas tehniskajiem paņēmieniem kologrāfijā un iemaņas tos pielietot darinot vienkāršas kompozīcijas.</p>

			Ir priekšstats par jēdzienu <i>klišēja</i> , iemaņas klišējas veidošanā un novilkumu darināšanā kologrāfijas tehnikā.
1. mācību gads			
II pusgads		38	
4.	Laukums un forma grafikā. Kartona klišēja. Kartongriezums	18	Ir zināšanas par laukuma un formas silueta izteiksmi grafikā; Ir priekšstats par kartona klišējas un kartongriezuma tehnikām; Irt zināšanas par attēla veidošanas principiem kartona klišējas un kartongriezuma tehnikā, kā arī praktiskas iemaņas tās pielietot radošu un tematisku kompozīciju veidošanā.
5.	Linogriezums.	20	Prot pielietot grafikas izteiksmes līdzekļus (līnija, punkts, forma, laukums, kontrasts, faktūra, ritms) attēla veidošanā; Ir zināšanas par attēla veidošanas tehniskajiem paņēmieniem un principiem linogriezumā (zīmējuma apvēršana, attēla pārnešana uz linoleja, grebšana), kā arī spējas tās praktiski pielietot. Prot strādāt ar linogriezuma instrumentiem, ir apguvis grebšanas tehniku. Ir zināšanas par kvalitatīva novilkuma kritērijiem un darba kultūru, spēj tās praktiski pielietot. Ir priekšstats par krāsas un tonalitātes lomu grafikā.
2. mācību gads		70	
1.semestris		32	
1.	Grafikas mākslinieciskās izteiksmes līdzekļu iespējas tēla vizuālās izteiksmes radīšanā.	8	Prot analizēt grafikas mākslas darba kvalitātes un spēj tās kopēt vai interpretēt.
2.	Radošas pašizpaušmes iespējas grafikā. Tušas zīmējums.	12	Prot pamatot un attīstīt radošā darba ideju, vākt un atlasīt materiālus, analizēt, skicēt. Prot mērķtiecīgi pielietot atbilstošus grafiskās izteiksmes līdzekļus, savas mākslinieciskās ieceres realizēšanai. Prot tehniski precīzi strādāt ar tušu, prasmīgi pielietot tušas spalvu, otu, tušas mazgājuma tehniku.

3.	Grafiskais dizains. Sietspiede.	12	Ir priekšstats par grafisko dizainu, burtu, zīmi kā grafisku elementu. Ir pieredze ideju radīšanā un izstrādāšanā grafiskiem dizaina elementiem (burts, logotips, emblēma utml.). Ir priekšstats par sietspiedes tehniku grafikā.
II semestris		38	
4.	Tonāla zīmējuma interpretācija. Dobspiede. Sausā adata.	8	Prot mērķtiecīgi pielietot grafiskās izteiksmes līdzekļus izteiksmīga tonāla zīmējuma radīšanai. Ir zināšanas par attēla veidošanas tehniskajiem paņēmieniem un principiem sausās adatas tehnikā kā arī spējas tās praktiski pielietot.
5.	Vairākslāņu linogriezums.	16	Ir izpratne par grafikas izteiksmes līdzekļu pielietojumu, ritma un krāsas lomu kompozīcijā; Prot transformēt savu radošo ieceri, stilizēt, akcentēt līniju, laukumu, formu; Prot analizēt kompozīciju un sadalīt to vairākās kārtās atbilstoši vairākslāņu linogriezuma tehniskajām iespējām; Prot tehniski precīzi strādāt ar linogriezuma instrumentiem.
6.	Grafikas tehnisko iespēju daudzveidība un apvienošanas iespējas.	14	Prot analītiski vērot, mērķtiecīgi pētīt, un izzināt dabu un kultūrvidi. Prot saskatīt vizuāli izteiksmīgu un formu daudzveidību vidē. Prot pamatot, analizēt savu ieceri un izvēlēties atbilstošus grafikas izteiksmes līdzekļus un tehnikas tās īstenošanai. Ir pieredze apvienot vai kombinēt dažādas grafikas tehnikas, lai sasniegtu vizuāli izteiksmīgu rezultātu.
3. mācību gads		105	
I semestris		30	
1.	Tēla raksturs un izteiksme.		Prot analizēt personisko pieredzi, dabu, kultūrvidi un radīt emocionālajā, zināšanu vai novērojumu pieredzē balstītu ideju savam nobeiguma darbam; Prot analizēt, pētīt, vākt, atlasīt vizuālo un teorētisko materiālu, lai attīstītu un pilnveidotu savu ieceri; Prot radīt, sistematizēt, analizēt skiču materiālu;

			<p>Ir pieredze eksperimentēt ar grafikas tehniskajām iespējām, prot radoši transformēt savu ieceri;</p> <p>Prot mērķtiecīgi izvēlēties, praktiski pielietot, apvienot vai sintezēt grafikas mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus un tehnikas, lai radītu vizuāli izteiksmīgu tēlu atbilstoši savai iecerei.</p>
II semestris		75	
2.	Nobeiguma darba projekta sagatavošana un ieceres izstrādāšana materiālā.		<p>Prot patstāvīgi, radoši un meistarīgi strādāt izvēlētajā tehnikā;</p> <p>Prot patstāvīgi, radoši un analītiski vērtēt un attīstīt darba procesu;</p> <p>Prot plānot darbam paredzēto laiku;</p> <p>Prot noformēt savu radošā darba rezultātu un sagatavot to eksponēšanai;</p> <p>Prot rakstiski un mutiski pamatot darba ideju, izvērtēt tā tapšanas gaitu, kā arī savu radošo un tehnisko pieredzi.</p>